

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/48/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6617203508
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6617203508.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a členov senátu JUDr. Petra Kvietka a JUDr. Janky Boroškovej (sudca spravodajca), vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: H. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec a vo veci výživného plnoletého dieťaťa: L. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, deti rodičov: H. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A., S. II XXX/XX, štátny občan Slovenskej republiky a L. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A., S. I XXXX/X, t.č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Budovateľská 1, PS - 28/B11, 040 15 Košice - Šaca, štátny občan Slovenskej republiky, o návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 9P/19/2017-44 zo dňa 31. 03. 2017 takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 9P/19/2017-44 zo dňa 31. 03. 2017 **potvrdzuje**.
- II. Žiaden z účastníkov **ne má** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že návrh otca L. Z. na zmenu rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 13C/162/2016-57 zo dňa 24.11.2006, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08.12.2006 vo výroku o výživnom pre maloletého L. Z., nar. XX.XX.XXXX zamietol (I. výrok). Ďalej súd prvej inštancie návrh otca L. Z. na zmenu rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 13C/162/2016-57 zo dňa 24.11.2006, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08.12.2006 vo výroku o výživnom pre maloletého H. Z., nar. XX.XX.XXXX zamietol (II. výrok). Napokon súd prvej inštancie žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (III. výrok).

2. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že skúmal, či došlo k takej podstatnej zmene pomerov, či už na strane rodičov alebo maloletých detí, ktoré by mali mať za následok vydanie nového rozhodnutia o výživnom. K podstatnej zmene pomerov podľa súdu prvej inštancie došlo najmä na strane maloletých detí. Výživné bolo naposledy určované rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 13C/162/2006-57 zo dňa 24.11.2006. V čase rozhodovania boli maloleté deti L. a H. útleho veku. Výdavky spojené s ich výchovou boli podstatne nižšie ako v súčasnosti, keď maloletý L. je študentom Obchodnej akadémie Lučenec. Maloletý H. je žiakom druhého stupňa základnej školy. Výdavky spojené s výchovou detí v tomto veku sú podstatne vyššie. Matka má výdavky nielen s kúpou oblečenia, stravovania ale aj školských pomôcok, deti majú vyššie nároky na kultúrne a športové vyžitie. Navyše deti dosahujú v škole veľmi dobré výsledky, takže je potrebné ich podporovať vo všetkých aktivitách, ktoré smerujú k ich ďalšiemu rozvoju. Súd prvej inštancie podotkol, že všetky tieto výdavky zabezpečuje matka sama.

3. Súd prvej inštancie ďalej v odôvodnení uviedol, že k podstatnej zmene pomerov došlo aj na strane otca maloletých detí, ktorý v čase rozhodovania o rozvode manželstva rodičov detí súkromne podnikal. Podnikal aj v nasledujúcom období, čo je zrejmé zo spisu Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11P/314/2008, v ktorom spise je založené potvrdenie Daňového úradu Lučenec, kde jeho príjmy zo živnosti boli priznané vo výške 11 327 703,00 Sk. Pravdou je, že otec detí v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, kde jeho príjmy sú veľmi nízke. Ak sa zbavil rodič svojim úmyselným konaním pre ktoré bol následne odsúdený k výkonu trestu odňatia slobody objektívnej možnosti plniť si svoju vyživovaciu povinnosť, nemožno túto skutočnosť počítat' na ľarchu dieťaťa, ktoré má právo na rodičovskú výchovu, starostlivosť a výživné. Opačný výklad by mohol viesť k extrémnemu dôsledku, podľa ktorého by sa rodič úmyselným trestným činom voči maloletému dieťaťu a následným uložením trestu väzenia po právoplatnom odsúdení zbavil vyživovacej povinnosti voči dieťaťu. Otec aktívne podnikal, dosahoval zo živnosti veľmi dobré príjmy, vyživovaciu povinnosť si neplnil. Dvakrát bol odsúdený rozhodnutím Okresného súdu Lučenec pre prečin zanedbania povinnej výživy. Za takýchto okolností, keď sa otec svojim úmyselným konaním zbavil možnosti plniť so vyživovaciu povinnosť nemožno znížiť výživné preto, že vykonáva trest odňatia slobody za tieto prečiny a nemá možnosť dosahovať pravidelný príjem. Na zvýšených výdavkoch sa musí podieľať aj otec detí, preto súd prvej inštancie jeho návrh na zníženie výživného v celom rozsahu zamietol. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej v texte len „CMP“), tak žiadnemu z účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov konania.

4. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie otec. V odvolaní uviedol, že súd pri určení výživného vychádzal iba zo starého potvrdenia daňového úradu, kde mal príjem zo živnosti priznaný vo výške 11 327 703,00 Sk a nie podľa § 63 ods. 1, 2 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., teda aký mal skutočný príjem. Otec v odvolaní ďalej poukázal na skutočnosť, že okresný súd vo svojom zdôvodnení neuviedol žiadny jeho skutočný príjem. Podľa otca preto súd týmto zdôvodnením sám spochybnil čiastku na výživné bez relevantného podkladu a jeho argumentácia, že si privodil trestné stíhanie pre neplatenie výživného nemá reálne opodstatnenie. Na záver otec navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie.

5. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník. Kolízny opatrovník uviedol, že v tomto prípade matka zabezpečuje osobnú starostlivosť obidvom maloletým deťom a tiež v súčasnosti pre pokrytie všetkých potrieb maloletých detí je nútená pracovať v dvoch zamestnaniach. Otec bol zaviazaný na platenie výživného, bol si vedomý svojej vyživovacej povinnosti voči obidvom deťom. Kolízny opatrovník súhlasil, že okresný súd pri svojom rozhodovaní prihliadol na zmenu pomerov na strane otca, matky ako aj detí, avšak dospel k záveru, že situáciu, v ktorej sa otec momentálne nachádza, si zaviniel sám a skutočnosť, že je vo výkone trestu odňatia slobody, nemôže byť na ujmu výživného. Taktiež podľa názoru kolízneho opatrovníka súd nepochybné dospel k správne právnemu záveru, že návrh otca na zníženie výživného z dôvodu, že je vo výkone trestu odňatia slobody pre spáchanie prečinu zanedbania povinnej výživy, je nedôvodný a doslova je priamo v rozpore so zákonnými zásadami a ustanoveniami, na ktorých je postavený zákon o rodine upravujúci vyživovaciu povinnosť rodičov k deťom. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti kolízny opatrovník navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

6. K odvolaniu otca sa vyjadrila aj matka. S tvrdeniami v odvolaní vyjadrila nesúhlas, nakoľko otec detí si vyživovaciu povinnosť neplnil dlhší čas. Pred výkonom trestu nikde nepracoval a ani nevyvíjal žiadne aktivity, aby mohol výživné platiť. O deti sa nijako nezaujímal, nestaral a ani sa nijako nepodieľal na ich výchove alebo starostlivosti. Výšku a spôsob platenia výživného si určil otec detí sám pri rozvode s tým, že jeho vyjadrenia smerovali k tomu, že on sa o deti postará a nedopustí aby sa mali zle, takže tvrdenie otca v odvolaní, že „výška výživného bola určená neadekvátnym spôsobom“ nie je pravdivé. Určil si ju otec sám, tak ako aj spôsob platenia výživného. Tak isto podľa matky nie je pravdivé tvrdenie, že si stíhanie neprivodil sám, nakoľko bol za neplatenie výživného v minulosti už podmienene odsúdený. Matka poukázala na skutočnosť, že sama zabezpečuje starostlivosť o chlapcov, vzdelávanie, zdravotnú starostlivosť, oblečenie a aj ostatné potreby. Matka uviedla, že starší syn L. navštevuje OA v Lučenci, pretože na Bilingválne gymnázium v inom meste ktoré mu bolo doporučené nemala peniaze. Starší syn tiež reprezentuje školu aj v zahraničí. Matka ďalej poukázala na skutočnosť, že jej príjem pokrýva výdavky na bývanie, stravu a základnú starostlivosť, nemôže si dovoliť kúpiť deťom bicykle alebo korčule. Deti nenavštevujú športové krúžky o ktoré by mali záujem, lebo všade sa platí poplatok a je potrebné športové vybavenie. Nechodí so synmi na dovolenky, víkendové pobyty dokonca ani na kúpalisko cez

víkend. Ďalej matka uviedla, že pracuje v dvoch zamestnaniach a navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie.

7. K vyjadreniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník. Poukázal na skutočnosť, že matka zabezpečuje osobnú starostlivosť obidvom deťom a navyše pracuje v dvoch zamestnaniach, aby svoje deti, ktoré dosahujú veľmi dobré študijné výsledky uživila. Otec bol zaviazaný na platenie výživného, bol si vedomý svojej vyživovacej povinnosti a svojím konaním sa zbavil objektívnej možnosti plniť si ju v plnom, prípadne čiastočnom rozsahu. Skutočnosti, ktoré matka uviedla sú mu známe a preto aj vzhľadom na jeho vyjadrenie k odvolaniu otca navrhol odvolanie otca zamietnuť a rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

8. K vyjadreniu matky ako aj kolízneho opatrovníka sa vyjadril otec. K vyjadreniu matky uviedol, že súhlasí s jej tvrdením vo veci výšky výživného, že ho sám navrhol ale podozrel, že to bolo v dobe, keď bol na tom finančne dobre. Nakoľko sa ale u neho pomery zmenili, tak požiadal o jeho zníženie. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedol, že ten sa k podstate problému vôbec nevyjadril, ale iba komentoval zákonnú úpravu znenia o vyživovacej povinnosti, ale už nekomentoval skutočnosť, aké pomery boli u neho pred nástupom do výkonu trestu. Navrhol, aby súd zaistil daňové doklady na preukázanie či úprava výšky výživného bola adekvátne k jeho pomerom.

9. K vyjadreniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník. S poukazom na skutočnosť, že vyživovacia povinnosť rodičov je ich zákonnou povinnosťou a obaja rodičia sú povinní svoje deti živiť a sústrediť všetky svoje sily na zabezpečenie potrieb svojich detí ako aj na vykonané dokazovanie navrhol odvolanie otca zamietnuť a napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

10. K vyššie uvedenému vyjadreniu kolízneho opatrovníka sa vyjadril otec. Vzhľadom k tomu, že je to už druhé vyjadrenie kolízneho opatrovníka, ktorý sa podľa otca vôbec nevyjadril k výške výživného, ale iba k vyživovacej povinnosti podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, nie je toto vyjadrenie podľa neho k podstate návrhu. Záverom uviedol, že keďže sa kolízny opatrovník nevyjadril k meritu veci, teda výške výživného považoval toto vyjadrenie za bezpredmetné.

11. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej v texte len „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 65, § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej v texte len „CMP“), bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1, 2 CSP a contrario a rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutom výroku, ktorým návrh otca L. Z. na zmenu rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 13C/162/2016-57 zo dňa 24.11.2006, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08.12.2006 vo výroku o výživnom pre maloletého L. Z., nar. XX.XX.XXXX zamietol (I. výrok) a vo výroku, ktorým návrh otca L. Z. na zmenu rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 13C/162/2016-57 zo dňa 24.11.2006, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08.12.2006 vo výroku o výživnom pre maloletého H. Z., nar. B. zamietol (II. výrok) ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania (III. výrok) ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

12. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

13. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

14. Odvolací súd uvádza, že otec sa podaným návrhom domáhal zníženia vyživovacej povinnosti k deťom a navrhol znížiť výživné zo sumy 199,16 Eur na plnoletého L. na sumu 30 Eur mesačne a rovnako navrhol znížiť výživné zo sumy 149,37 Eur na maloletého H. na sumu 30 Eur mesačne. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie pred rozhodnutím vo veci samej vykonal dostatočné dokazovanie na zistenie skutkového stavu a dospel k správnym skutkovým a právnym záverom. Odvolací súd uvádza, že s rozhodnutím súdu prvej inštancie vysloveným v napadnutom rozhodnutí, ako aj s jeho dôvodmi sa v celom rozsahu stotožňuje a na tieto v plnom rozsahu poukazuje. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol vo veci návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti k maloletému H. a plnoletému L. na základe dostatočne zisteného skutkového stavu, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým a právnym záverom,

ktoré náležitým spôsobom uviedol v odôvodnení rozsudku. Námietky otca uvedené v odvolaní odvolací súd nepovažuje za prijateľné práve z dôvodov, že okresný súd vo veci vykonal náležité dokazovanie, vec správne právne posúdil, pričom otec v odvolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé ovplyvniť alebo zvrátiť výsledky doterajšieho dokazovania. Otec vo svojom odvolaní neuviedol ani žiadnu skutočnosť, ktorá by mala za následok úvahu o prípadnej vade v procesnoprávnom postupe okresného súdu alebo o prípadnej nesprávnosti rozhodnutia, pričom odvolací súd takúto vadu ani nezistil.

15. Okresný súd vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP a svoje rozhodnutie aj náležite podľa ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodnil. Dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie sú zrozumiteľné a jasné.

16. Predmetom odvolacieho konania je odvolanie otca proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorým bol zamietnutý jeho návrh na zníženie výživného.

17. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že otec bol v čase rozhodovania súdu prvej inštancie ako aj v čase odvolacieho konania vo výkone trestu odňatia slobody pre neplnenie vyživovacej povinnosti. Uvedená skutočnosť - výkon trestu odňatia slobody nemá vplyv na posudzovanie vyživovacej povinnosti a už vôbec nie na zníženie vyživovacej povinnosti otca na deti, keď tak ako konštatuje súd prvej inštancie si uvedenú situáciu zaviniť sám a táto nemôže byť na ťarchu detí. Vyživovacia povinnosť je prvoradá povinnosť každého rodiča a túto si rodič musí plniť aj na úkor svojich osobných potrieb. Z obsahu spisu vyplýva, že otec si dlhodobo neplnil vyživovaciu povinnosť a zníženie výživného by neprimerane postihlo deti a je v rozpore s ochranou detí. V prípade, že by aj matka detí mala k plneniu vyživovacej povinnosti taký odsúdeniahodný prístup ako ich otec, vzniká otázka, kto by potreby detí zabezpečoval. Matka si riadne plní svoje povinnosti k deťom a pre správanie sa otca nemôže sama znášať vyživovaciu povinnosť. Povinný rodič sa má správať tak, aby svoje deti vedel riadne užiť. V konaniach starostlivosti o maloleté deti je na prvom mieste ich záujem, tento je nadriadený nad záujem povinného rodiča, v danom prípade otca. Zníženie výživného nie je v záujme maloletých detí.

18. Súdna prax na základe daných okolností zastáva názor, že pokiaľ sa rodič zbavil svojím úmyselným konaním, kvôli ktorému na neho bola uvalená väzba a pre ktoré bol následne odsúdený na trest odňatia slobody, objektívnej možnosti plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči svojim deťom, nemožno túto skutočnosť vykladať na ťarchu týchto detí, ktoré majú podľa čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd základné právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

19. Aj v danom prípade, pokiaľ sa otec detí zbavil možnosti dosahovať pravidelný príjem tým, že bol odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody, navyše v danom prípade prihliadajúc na to, že sa z jeho strany jednalo o prečin zanedbania povinnej výživy správne okresný súd na tieto okolnosti vo vzťahu k zákonným podmienkam uvedených v § 75 ods. 1 Zákona o rodine prihliadal a správne dospel k záveru, že za daných okolností nemôže byť na ujmu detí, aby bolo znížené výživné u povinného rodiča (otca). Krajský súd sa preto plne stotožnil s dôvodmi uvádzanými v rozsudku okresného súdu, ktoré považuje za výstižné a zároveň dané zákonným podmienkam.

20. Vzhľadom už na hore uvedené odvolací súd dospel k názoru, že okresný súd vec správne právne posúdil pri riadnom zistení skutkového stavu, jeho rozhodnutie je vecne správne, a preto odvolací súd odvolaním napadnutý I. ako aj II. výrok v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania (III. výrok), pri ktorom okresný súd náležite aplikoval ustanovenie § 52 CMP.

21. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania aplikoval odvolací súd ustanovenie § 57 CMP, ktoré ustanovuje: "O povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh." Návrh na prisúdenie náhrady trov odvolacieho konania nebol podaný, preto odvolací súd v súlade s § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

22. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).